

privește nominativul neutrelor, formele adjectivale au avut o terminație proprie -a < * -aja : *staraja, care a funcționat pînă în sec. al XV-lea, cînd progresiv i-a luat locul terminația -e, prin analogie cu formele masculine neanimate și cu cele feminine, rămînînd singură din sec. al XVI-lea.¹⁰ Astfel, s-au creat două grupe de forme adjectivale: cele legate de substantivele masculine personale, cu terminația în -i (y-) și cele legate de restul substantivelor cu terminația în -e. Acest proces s-a definitivat în sec. al XVIII-lea, odată cu constituirea genului masculin personal. Cele două tipuri de forme adjectivale la nominativ nu fac nici o excepție și de fapt ele definesc cele două genuri nou constituite la plural ale limbii polone. Aceasta nu înseamnă că cele două genuri au luat naștere, datorită unui proces morfologic mecanic, ci cauzele sînt mult mai adînci.

Paralel cu formele adjectivale s-au definitivat formele pronominale. Masculinele au avut din vremuri vechi terminația -i (sau -y), pînă în secolul al XVII-lea, în legătură cu substantivele masculine animate (*wszytscy ptacy, oćcowie naszy* etc.),¹¹ după aceea, numai pe lingă masculinele personale.

Alături de această terminație, a funcționat și terminația -e în cadrul masculinelor neanimate (din *nasze, palce twoje*), reușind din secolul al XVII-lea să asimileze și terminația normală -y (sau -i după k, g) a formelor cu temă tare: (*samy zwony* > *same zwony*, *owy sady* > *owe sady*), cum și formele masculine nepersonale de mai sus. Formele feminine ale pronumelor au avut de la început -e < * -e (*moje nogi, wargi nasze* etc.), iar cele neutre au păstrat pînă în sec. al XVI-lea terminația lor normală — a (*lata nasza*), de cînd au început să accepte terminația femininelor — e, din sec. al XVII-lea înainte, aceasta rămînînd singură. Așa dar, stadiul actual al formelor pronominale nominative s-a definitivat în sec. al XVII-lea. Și aici terminațiile caracteristice sînt — i (—y) și -e, pentru cele două genuri noi.

În ce privește numeralele, cele ordinale și multiplicative, cu forme adjectivale, au avut o dezvoltare întocmai cu a adjectivelor. Deci formele lor sînt identice cu ale acestora, în legătură sintactică cu substantivele. Referitor la formele verbale nominale (participii și timpuri compuse cu participii), procesul a fost asemănător, căci pînă în sec. al XVII-lea formele în legătură sintactică cu masculinele animate au avut o terminația -i (*niesli, widzieli, chodzili sq*), după aceea s-au restrîns, numai la masculinele personale. În schimb, cele legate de masculine neanimate, au avut pînă în sec. al XVII-lea -y, după aceea, și-au asimilat în legătură sintactică și masculinele nepersonale. În această ultimă grupă au intrat și femininele,

¹⁰ Cf. Z. Klemensiewicz, T. Lehr-Splawinski, S. Urbańczyk, *op. cit.*, p. 327 și 334.

¹¹ Forme cu — i (y) se întîlnesc în polona veche asociate uneori și cu neanimate, dar numai în cazul cînd substantivele aveau terminație cu forță mai tîrziu de gen masculin personal: *wszytcy krajowie, wozowie twoi* etc.